

84.2
258

"MƏN VƏ MƏNİM DÜNYAM"

GÜVƏNCİN
NƏĞİLLƏRİ

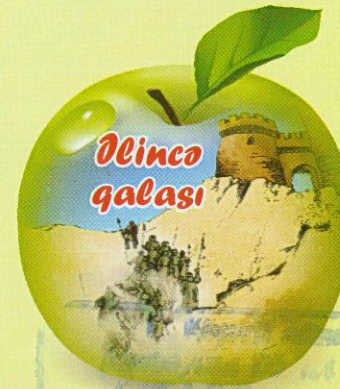
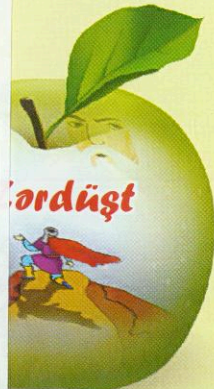
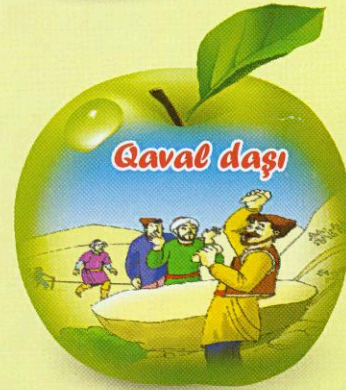
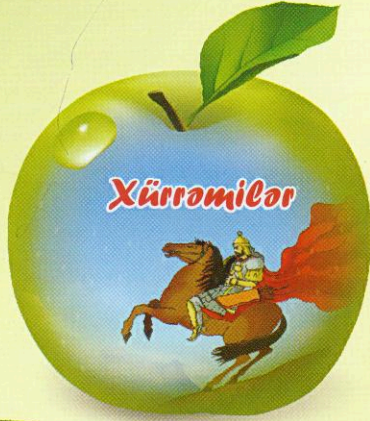
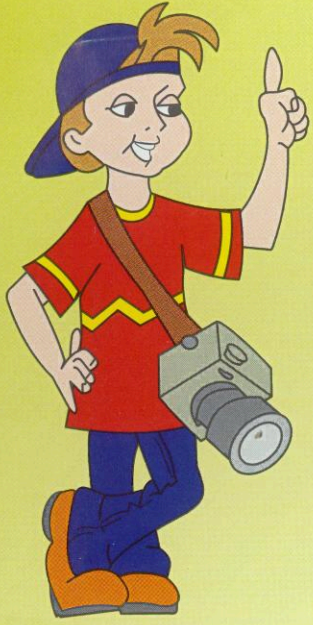
ŞUŞA

421-3116.09.
655-2016.09.

Göyden yüz al
Uşaqlar tez bi
hər almanın ö
hər nağilın ö

35479

35479

35479

Sizə kimdən deyim, Pənahəli xandan. Qarabağ mahalının adlı-sanlı bəylərini, pəhləvanlarını, xanəndələrini, məzhəkə çıxaranlarını qonaq çağırmışdı, şadlıq-şadyanalıq eləyirdi. Süfrədə ta nə desən vardı: fisincan plov, qırqovul, turac, kəklik, bildirçin çığirtması, çolpa soyutması, quzu kababı...

2015-08

Qonaqlar elə əllərini süfrəyə uzatmaq istəyirdilər ki, tar-kaman dilləndi. Bülbül kimi cəh-cəh vuran xanəndələr cuşə gəldilər: sıra ilə «Şur», «Çahargah», «Rast», sonra «Rəhab», «Şüştər», «Segah», «Bayatı-Şiraz» oxudular, məclis əhlini feyziyab elədilər.

Sonra məzhəkəçilər bir-birindən məzəli elə əhvalatlar danışdılar, elə hoqqalar çıxartdılar ki, hamı uğunub getdi.

Sıra gəldi pəhləvanlara – əvvəlcə meydanda xeyli gərdiş etdilər, bir-birilərinə hərbə-zorba gəldilər, sonra da qurşaq tutdular. Bu dəm zurnaçı zurnanı elə üflədi ki, az qaldı ovurdları yırtılsın. Axırda bir-birinə dov gələn pəhləvanlara xələt verdilər – kiminə allı-güllü corab, kiminə də naxışlı dəsmal...

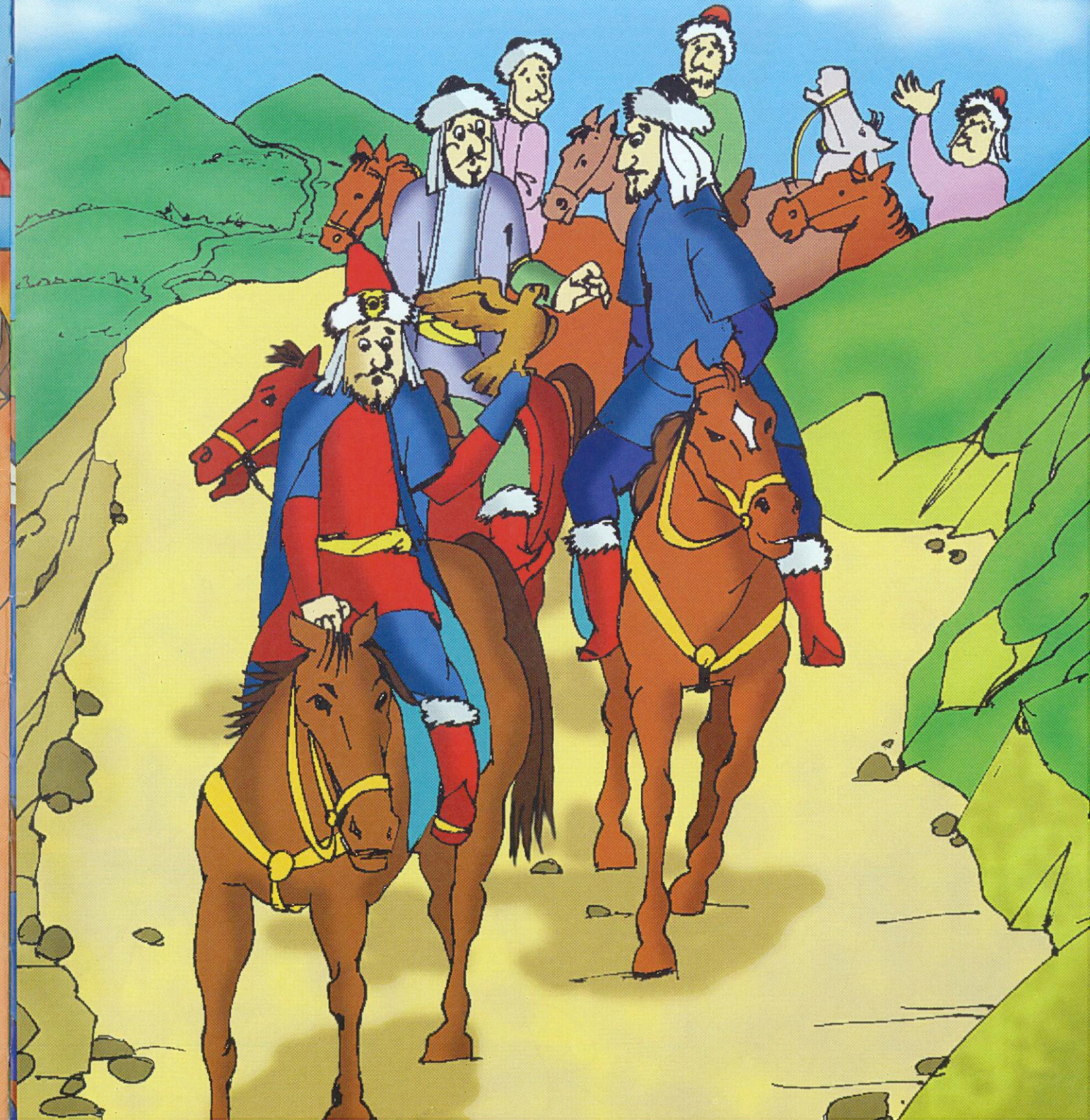

Şadlıq-şadyanalıq qurtarhaqurtarda Pənahəli xan dedi:

– Bəylər, yaxşı əyləndik. İndi də atlarımızı minək, dağlara qalxaq, gül-çiçək dərek, təbiəti seyr edək. Nə deyirsiniz?

Dedilər, lap yaxşı olar!

Atlarını çapa-çapa gəlib bir yüksək yerə çıxdılar. Gördülər bura cənnət-məkandı – gül-gülü çağırır, çiçək-çiçəyi. Birdən Pənahəli xanın gözü bir gülə sataşdı: sanki bir arı hardansa uça-uça gəlib bir bala bülbülün düz köksünə qonmuşdu. O, qeyri-ixtiyari fikrə getdi: bu gülü harda görüb? Hə, yadına düşdü: nənəsinin toxuduğu xalıda.

Pənahəli xan yanındakıların da gülə zəndlə baxdıqlarını görüb dedi:

– Bəylər, heç bilirsiniz bu gülün adı nədi? Xarıbülbul! Nənəm deyirdi ki, bütün Qarabağda tək birçə yerdə bitir. Deməli, o yer bura imiş. Gör havası necə saf və şəffafdır! Lap şüşə kimi! Bəlkə burda yurd salmaq? Nə deyirsiniz?

Hamı bir ağızdan dedi:

– Məsləhətli.

Pənahəli xan dedi:

– Onda bu yerin adı elə «Şüşə» olsun!

Hamı yenə bir ağızdan dedi:

– Məsləhətli.

Pənahəli xan bir könlədən min könlə gördüklərinə vurulmuşdu:

– Bir bu düzəngaha baxın! – dedi. Elə bil, Allah-təala cıdır üçün yaradıb! Gəlin atlarımızı çapaq, görək kim ötür?

Bəylər atlarını bir neçə dəfə o baş-bu başa çapdılar.
Pənahəli xan dedi:
– Buranın da adı olsun «Cıdır düzü».

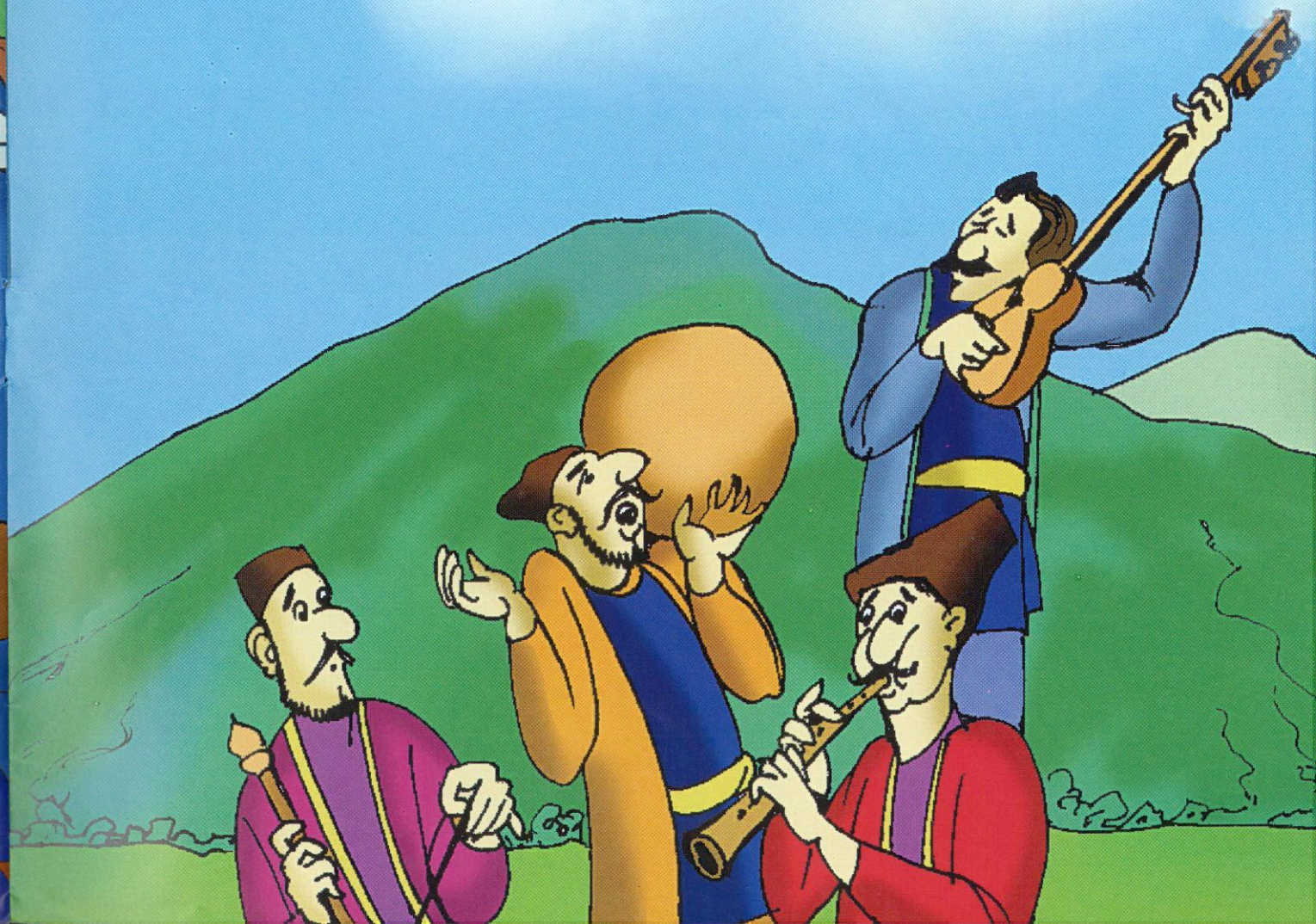

Sonra Pənahəli xan xanəndəyə işarə elədi ki, hünərini göstər – bir «Rast» oxu! Tar, kaman dilləndi, xanəndə bir «Rast» oxudu, bir «Rast» oxudu, düzü, özü də məttəl qaldı.

Pənahəli xan üzünü xanəndəyə tutub dedi:

– Havadandı ha!.. Saf hava səsi də saflaşdırır... Bayaqqı oxumağın hara, bu oxumağın hara...

Düzdü, Pənahəli xan dedi ki, bu yerin gülü-çiçəyi, havası xoşuna gəlir, amma üreyində başqa niyyəti vardı. Bilirdi ki, gözü götürməyənləri çoxdu, yan-yөрələri düşmənlə doludu. Tez, ya da gec, əvvəl-axır, bir gün üstlərinə gələcəklər. Bu yer isə, yağılardan qorunmaq üçün çox münasib idi.

Elə həmin gün Şüşə şəhərinin bünövrəsi qoyuldu: ağban evlər tikildi, ətraflarında da cənnət kimi bağlar salındı. Pənəhəli xan şəhərin ətəyindəki meşədə döyüş üçün silah-sursat hazırlatdı. Həmin yerin adını da «Topxana» qoydu.

Bundan xəbər tutan yağılar əl-ayağa düşdülər, günlərin bir günü qəfildən Şüşəyə hücum etdilər. Ucu biz oxlar havada vıy-vıy vıyıldı, poladüz qılınclar parladi, bir-birinə dəyən nizələr, mizraqlar od saçdı. Neçə gün gecə-gündüz döyüş getdi. Amma düşmən nə illah elədisə də, qalaya yavuş düşə bilmədi, axırda naəlac qalib geri qayıtdı.

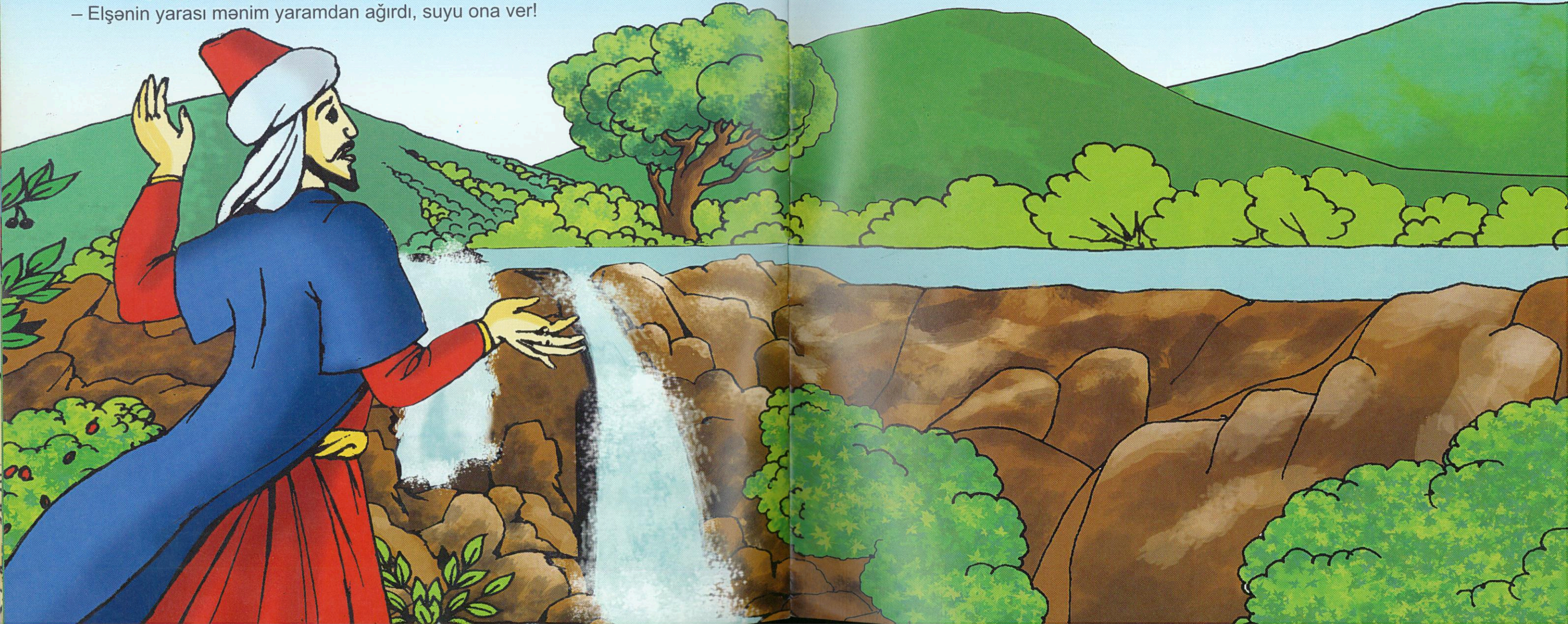
Savaş bitəndən sonra baxıb gördülər ki, qalanın içi də, çölü də yaralılarla doludu. Hər tərəfdən «Su, su!» sədaları yüksəlirdi. Su isə, tərs kimi, qurtarmışdı.

Yaralı dostlarının iniltələrinə tab gətirə bilməyən İsa adında bir igid su tapmaq üçün meşəyə yollandı. Hər tərəfi ələk-vələk elədi, birdən bir dərədə qulağına su şırıltısı dəydi. Yaxınlaşıb gördü ki, gur bir bulaq pırl-pırl axır. Atının tərkinə bağladığı bardağı su ilə doldurub tez geri qayıtdı. O, bardaqdakı suyu kasaya töküb, yaralı döyüşçüyə yaxınlaşdı:

– Su gətirmişəm, iç, – dedi.

Yaralı döyüşçü başını buladı:

– Elşənin yarası mənim yaramdan ağırdı, suyu ona ver!

İsa, Elşənin yanına getdi:

– Su gətirmişəm, iç, – dedi.

Elşən başını buladı:

– Elbəyin yarası mənim yaramdan ağırdı, suyu ona ver!

İsa, Elbəyin yanına getdi:

– Su gətirmişəm, iç, – dedi.

Elbəy başını buladı:

– Yox, suyu Elturana ver. O hamımızdan çox ox atıb, qılınc çalıb.

İsa ta bilmədi nə etsin?

Qalada bir loğman vardı. Döyüşçülərin yaralarına məlhəm qoyurdu. Üzünü İsayə tutub dedi:

– Oğlum, yadında saxla, dostunu özündən çox sevənin yurdu heç vaxt basılmaz!

Aradan qərinələr keçdi. Şüşə bu cür çoxlu döyüşlər gördü. Hər dəfə də alınmazlığı ilə ad-san qazandı. Bütün Qarabağın arxa-dayağı oldu.

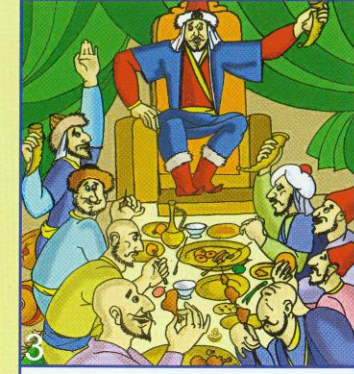
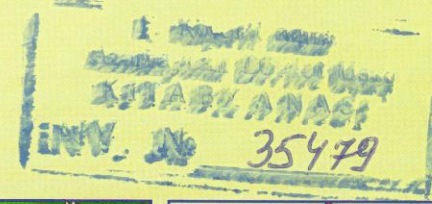
Sonradan xalq bu qəhrəman şəhəri gah «Şuşa», gah «Şuşa qalası», gah sadəcə, «Qala», gah da Pənahəli xanın şərəfinə «Pənahabad» adlandırdı.

Hə, az qala, yadımdan çıxmışdı, Şuşadan azca aşağıda, meşənin içində pıqqır-pıqqır qaynayan o bulağın da adı elə o vaxtdan «İsa bulağı» qaldı.

«Şuşa»

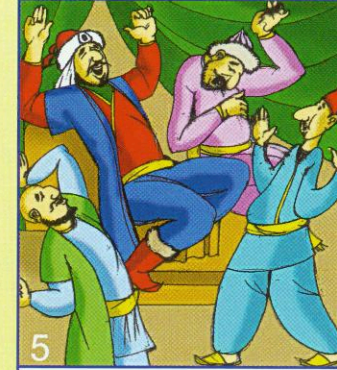
nağılına aid suallar

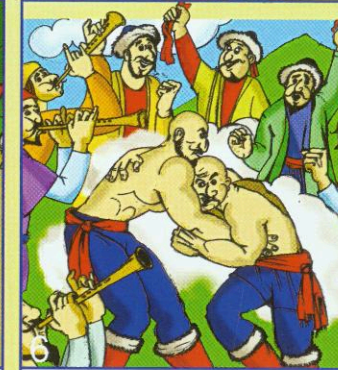
3
Pənahəli xan kimləri qonaq çağırmışdı?

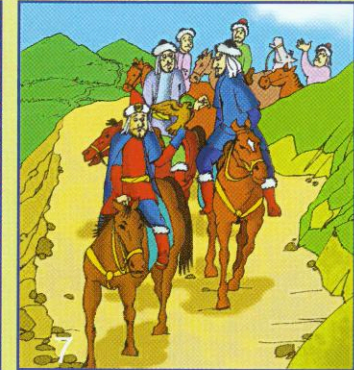
4
Xanəndə hansı muğamları oxudu?

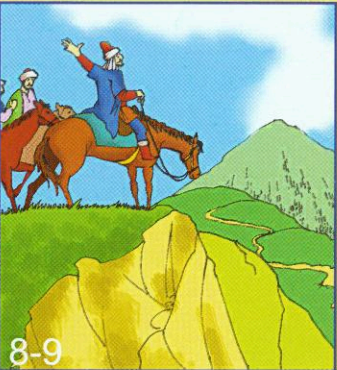
5
Qonaqları kimlər şənəndirdi?

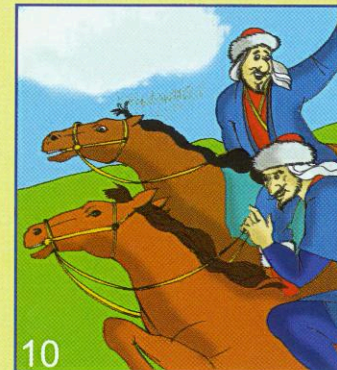
6
Güleşçilərə hansı xələtlər verildi?

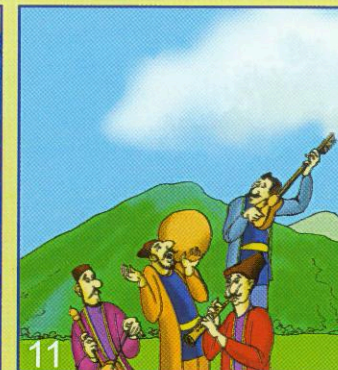
7
Pənahəli xan məclisdəkilərə nə təklif etdi?

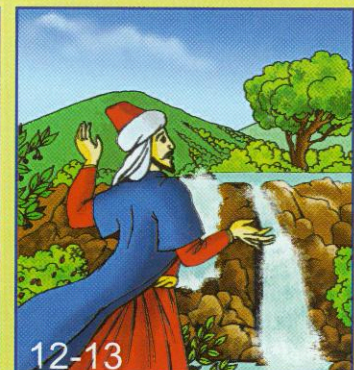
8-9
Onların rast gəldikləri yer necə idi?

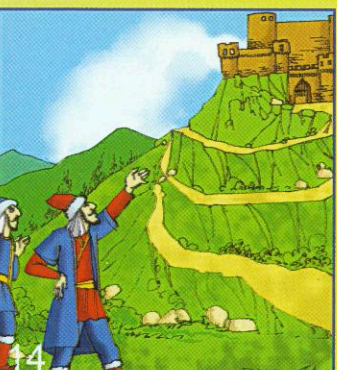
10
Pənahəli xan at çapdıqları yeri necə adlandırdı?

11
Xanəndə hansı muğamı oxudu?

12-13
«Topxana» meşəsi necə oldu yarandı?

14
Pənahəli xanın saldıdığı şəhər sonralar necə adlandı?

İdeya müəllifi: Qoşqar Qarayev
Layihənin rəhbəri: Qaraqoyunlu
Yazar: Dilsuz

Məsləhətçi: Bəkir Nəbiyev
Nəşriyyat direktoru: Nərgiz Cabbarlı

Məsul redaktor: Akif Dənizadə

Nəşriyyat redaktoru: İlyas Tapdıq

Texniki qrupun rəhbəri: Denis İzuf

Rəssamlar: İlqar Mehdiyev, Yusif Kətanov

Dizayn: Adıgözəl Abdullayev

Operator: Nərinə Quliyeva

Korrektorlar: Fəridə Ələsgərli, Xəyalə Azadəliyeva

Mətbəə direktoru: Yasəf Qaçayev

Çapa məsul: Azad Babayev, Ramiz İmanov

Çapa imzalanmış 06.06.2008,
formatı 60x84 1/8, fiziki ç.v. 2, təbaşirli kağız №1,
arial qarnituru, sifariş GN №8, Sayı 500.

Kitab «*Bəşik nəşriyyatı*»nda
nəşrə hazırlanmış və «*IDEAL-PRINT*» mətbəəsində ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tel.: (+99412)4183872, 4183873, (+99040)2181787, (+99050)4989555

E-mail: beshik@beshik.az;

www.beshik.az

STANDARTLAŞDIRMA, METROLOGIYA
VƏ PATENT ÜZRƏ DÖVLƏT AGENTLIYI
şəhadətnamə № 2005 0563
İddia sənədi № 2005 0841,
İlkinlik tarixi: 15.07.2005.

Nəşrin ləiffadəsi ilə bağlı bütün müstəsna hüquqlar
«*Bəşik nəşriyyatı*»na
məxsusdur.
© «*Bəşik nəşriyyatı*»

Əmtəə nişanı: "MƏN VƏ MƏNİM DÜNYAM"

ISBN 978-9952-446-08-1

ISBN 978-9952-446-08-1

9 789952 446081

